SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 24. marca 2011*

V zadevi T-384/06,

IBP Ltd s sedežem v Tiptonu (Združeno kraljestvo),

International Building Products France SA s sedežem v Sartrouvillu (Francija),

ki ju zastopata M. Clough, QC, in A. Aldred, solicitor,

tožeči stranki,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopata F. Castillo de la Torre in V. Bottka, zastopnika,

tožena stranka,

* Jezik postopka: angleščina.

zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2006) 4180 z dne 20. septembra 2006 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva št. COMP/F-1/38.121 – Pribor (fitingi)) in, podredno, predloga za zmanjšanje globe, ki je bila s to odločbo naložena tožečima strankama,

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi M. E. Martins Ribeiro, predsednica, N. Wahl (poročevalec) in A. Dittrich, sodnika,

sodna tajnica: T. Weiler, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 4. februarja 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1 Komisija Evropskih skupnosti je z Odločbo C(2006) 4180 z dne 20. septembra 2006 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva št. COMP/F-1/38.121 – Pribor (fitingi)) (povzetek v UL 2007, L 283, str. 63,

v nadaljevanju: izpodbijana odločba) ugotovila, da je več podjetij kršilo člen 81(1) ES in člen 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP), ko so v različnih obdobjih med 31. decembrom 1988 in 1. aprilom 2004 sodelovala pri enotni, zapleteni in trajajoči kršitvi skupnostnih pravil o konkurenci v obliki protikonkurenčnih sporazumov in usklajenih ravnanj na trgu pribora (fitingov) iz bakra in bakrenih zlitin na območju EGP. Kršitev je obsegala določanje cen, cenikov in popustov ter povračil, vzpostavitev mehanizmov koordinacije zvišanja cen, razdelitev nacionalnih trgov in kupcev, izmenjavo drugih poslovnih informacij ter sodelovanje na rednih sestankih in druge stike za lažje izvajanje kršitve.

2 Tožeči stranki, podjetji IBP Ltd in International Building Products France SA (v nadaljevanju: IBP Francija), sta med naslovniki izpodbijane odločbe.

3 IBP Francija je hčerinsko podjetje v stoodstotni lasti družbe IBP. To družbo je leta 2001 ustanovilo podjetje Oystertec plc, da bi 23. novembra 2001 od podjetja Delta plc pridobila sredstva nekdanje družbe holding IBP (imenovana tudi IBP Ltd, nato preimenovana v Aldway Nine Ltd) in delnice njenih hčerinskih podjetij, med njimi podjetja IBP Francija. Podjetje Oystertec se je 1. junija 2005 preimenovalo v Advanced Fluid Connections plc (v nadaljevanju: AFC). To je bilo 24. marca 2006 dano pod prisilno upravo. Prisilna uprava je 25. marca 2006 vsa sredstva podjetja AFC, med drugim ti tožeči stranki in International Building Products GmbH (v nadaljevanju: IBP Nemčija), prodala podjetju Celestial Wing Ltd. Tedaj je bilo podjetje Celestial Wing stoodstotno hčerinsko podjetje sklada zasebnega kapitala Endless LLP. Celestial Wing je 15. septembra 2006 postalo Pearl Fittings Ltd (točka 35 obrazložitve izpodbijane odločbe). Z dvema sklepoma z dne 2. marca 2007 je sodnik S. Richards pri High Court of Justice (England & Wales) (višje sodišče (Anglija in Wales), Združeno

kraljestvo) glede tožečih strank začel postopek zaradi insolventnosti in za čas trajanja postopka določil dva upravitelja.

4 Družba Mueller Industries Inc., tudi proizvajalka bakrenega pribora (fitingov), je 9. januarja 2001 obvestila Komisijo o obstoju kartela v industriji pribora (fitingov) in v drugih sorodnih industrijah na trgu bakrenih cevi ter izrazila željo po sodelovanju s Komisijo na podlagi Obvestila Komisije o nenalaganju ali zmanjševanju glob v primeru kartelov (UL 1996, C 207, str. 4, v nadaljevanju: Obvestilo o ugodni obravnavi iz leta 1996) (točka 114 obrazložitve izpodbijane odločbe).

5 Komisija je 22. in 23. marca 2001 v okviru preiskave v zvezi z bakrenimi cevmi in priborom (fitingi) na podlagi člena 14(3) Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL 1962, 13, str. 204), izvedla nenapovedane preglede prostorov več podjetij (točka 119 obrazložitve izpodbijane odločbe).

6 Po teh uvodnih pregledih je Komisija aprila 2001 postopek o bakrenih ceveh razdelila na tri ločene postopke, in sicer na zadevo št. COMP/E-1/38.069 (Bakrene cevi za vodovodne in plinske instalacije), zadevo št. COMP/F-1/38.121 (Pribor (fitingi)) in zadevo št. COMP/E-1/38.240 (Industrijske cevi) (točka 120 obrazložitve izpodbijane odločbe).

7 Komisija je 24. in 25. aprila 2001 izvedla dodatne nenapovedane preglede v prostorih družbe Delta plc, ki je na čelu skupine mednarodnega načrtovanja in v svojem oddelku „Inženirstvo“ združuje več proizvajalcev pribora (fitingov). Ti pregledi so se nanašali samo na pribor (fitinge) (točka 121 obrazložitve izpodbijane odločbe).

8 Komisija je od februarja/marca 2002 od zadevnih strank večkrat zahtevala podatke o izvajanju člena 11 Uredbe št. 17 ter člena 18 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1) (točka 122 obrazložitve izpodbijane odločbe).

9 Skupina IMI plc je septembra 2003 vložila prošnjo za ugodno obravnavo na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi iz leta 1996. Tej prošnji za ugodno obravnavo sta sledili prošnji skupine Delta (marca 2004) in podjetja FRA.BO SpA (julija 2004). Zadnjo prošnjo za ugodno obravnavo je maja 2005 vložilo podjetje AFC (točke od 115 do 118 obrazložitve izpodbijane odločbe).

10 Komisija je 22. septembra 2005 v okviru zadeve št. COMP/F-1/38.121 (Pribor (fitingi)) uvedla postopek zaradi kršitve in sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je bilo vročeno tožečima strankama (točki 123 in 124 obrazložitve izpodbijane odločbe).

11 Komisija je 20. septembra 2006 sprejela izpodbijano odločbo.

12 V členu 1 izpodbijane odločbe je Komisija ugotovila, da sta tožeči stranki kršili določbe člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP, in sicer podjetje IBP od 23. novembra 2001 do 1. aprila 2004, podjetje IBP Francija pa od 4. aprila 1998 do 23. novembra 2001 (znotraj podjetja Delta) in od 23. novembra 2001 do 1. aprila 2004 (znotraj podjetja AFC).

13 Za to kršitev je Komisija podjetju AFC naložila globo 18,08 milijona EUR, za katero je bila podjetju IBP naložena solidarna odgovornost v višini 11,26 milijona EUR (člen 2(c)(i) izpodbijane odločbe), podjetju IBP Francija pa v višini 5,63 milijona EUR (člen 2(c)(ii) izpodijane odločbe). Komisija je za to kršitev naložila globo tudi podjetju

Delta, in sicer 28,31 milijona EUR, za katero je bila podjetju IBP Francija naložena solidarna odgovornost v višini 5,63 milijona EUR (člen 2(d)(iii) izpodbijane odločbe).

14 Da bi določila znesek globe za vsako podjetje, je Komisija v izpodbijani odločbi uporabila metodologijo iz Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in člen[om] 65(5) [PJ] (UL 1998, C 9, str. 3, v nadaljevanju: Smernice iz leta 1998).

15 Najprej je Komisija pri določanju izhodiščnega zneska globe, ki se določi na podlagi teže kršitve, kršitev zaradi njene narave in geografskega obsega opredelila kot zelo resno (točka 755 obrazložitve izpodbijane odločbe).

16 Ker je Komisija nato menila, da se zadevna podjetja med seboj precej razlikujejo, jih je obravnavala različno, in sicer glede na njihov relativni pomen na zadevnem trgu, določen z njihovimi tržnimi deleži. Na podlagi tega je zadevna podjetja razvrstila v šest kategorij (točka 758 obrazložitve izpodbijane odločbe).

17 Podjetje Delta je bilo uvrščeno v drugo kategorijo, za katero je izhodiščni znesek globe znašal 46 milijonov EUR, medtem ko je bilo podjetje AFC uvrščeno v tretjo kategorijo, za katero je izhodiščni znesek globe znašal 36 milijonov EUR (točka 765 obrazložitve izpodbijane odločbe).

18 Zaradi trajanja sodelovanja tožečih strank pri kršitvi je bil prvi del izhodiščnega zneska globe, ki je bila podjetju IBP Francija naložena zaradi sodelovanja pri kršitvi znotraj podjetja Delta, povečan za 35 %, drugi del, zaradi sodelovanja pri kršitvi znotraj podjetja AFC, pa za 20 %. Izhodiščni znesek globe, ki je bila naložena podjetju IBP, je bil povečan za 20 %.

19 Dalje, nadaljevanje sodelovanja pri kršitvi po pregledih Komisije se je štelo za obteževalno okoliščino, zaradi katere je bil osnovni znesek globe, ki je bila naložena podjetjema Delta in AFC, povečan za 60 % (točka 785 obrazložitve izpodbijane odločbe). Prav tako je bil osnovni znesek podjetja AFC zaradi lažnih informacij, ki jih je to poslalo Komisiji, povečan za 50 % (točka 790 obrazložitve izpodbijane odločbe).

20 Glede podjetja IBP je bila zgornja meja 10 %, ki jo določa člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, in sicer 11,26 milijona EUR, izračunana na podlagi njegovega celotnega svetovnega prometa. V primeru podjetja IBP Francija se je ta zgornja meja 10 % uporabila v dveh delih globe, za katera je to podjetje odgovarjalo solidarno s svojima zaporednima matičnima podjetjema. Ker je bila s tema deloma prekoračena zgornja meja 10 %, je bila podjetju IBP Francija naložena solidarna odgovornost za plačilo polovice globe, ki je ustrezala zgornji meji 10 % za vsako od njegovih zaporednih matičnih podjetij.

21 Podjetje AFC in njegovi hčerinski podjetji niso bila upravičena do nikakršnega zmanjšanja globe na podlagi določb iz naslova D, odstavek 2, prva in druga alinea, Obvestila o ugodni obravnavi iz leta 1996 (točke od 861 do 865 obrazložitve izpodbijane odločbe).

Postopek in predlogi strank

22 Tožeči stranki sta 13. decembra 2006 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili to tožbo.

23 S sklepom z dne 28. marca 2007 je predsednik Splošnega sodišča zavrnil predlog tožečih strank za izdajo začasne odredbe zaradi odložitve izvršitve člena 2(c) in (d) izpodbijane odločbe.

24 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Splošno sodišče (osmi senat) odločilo, da začne ustni postopek.

25 Tožeči stranki sta z dopisom, ki sta ga vložili v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 20. januarja 2010, obvestili Splošno sodišče, da zaradi njunega kritičnega finančnega stanja ne moreta biti zastopani na obravnavi. Ker je Splošno sodišče nato ugotovilo, da bi bila obravnava koristna, da bi lahko Komisija odgovorila na nekatera vprašanja iz spisa, ki jih ni bilo mogoče v celoti razrešiti na podlagi pisanj, je Komisija na obravnavi 4. februarja 2010 podala ustne navedbe in odgovore na vprašanja Splošnega Sodišča.

26 Tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj:

– izpodbijano odločbo razglasi za nično v delu, v katerem se nanaša nanju za obdobje od 23. novembra 2001 do 1. aprila 2004;

– globo, ki jima je bila naložena, razglasi za nično ali jo, kot se mu zdi primerno, zmanjša;

– odredi ukrepe procesnega vodstva ali poizvedbo za razrešitev njunih ugovorov proti Komisiji in podjetju FRA.BO na področju dokazov glede sestankov Fédération française des négociants en appareils sanitaires, chauffage, climatisation et canalisations (FNAS) in telefonskih klicev ge. B. (FRA.BO), zlasti zaslišanje zadevnih prič, med katere spadajo gospe I. in B. ter gospodje T., H., R. in D., pa tudi drugih prič, katerih zaslišanje se zdi Splošnemu sodišču koristno;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

27 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– tožbo zavrne;

– tožečima strankama naloži plačilo stroškov, tudi tistih v zvezi s postopkom za izdajo začasne odredbe.

Pravo

28 Tožeči stranki v podporo tej tožbi navajata dva tožbena razloga, ki se nanašata na kršitev člena 81 ES in napačen izračun globe.

Predlog za izvedbo ukrepov procesnega vodstva ali pripravljalnih ukrepov

29 Treba je opozoriti, da lahko v skladu s členom 68(1), prvi pododstavek, Poslovnika Splošno sodišče po zaslišanju strank nekatera dejstva potrdi s pričami, ki jih lahko vabi po uradni dolžnosti ali na predlog strank. V skladu s tretjim pododstavkom te določbe mora biti v predlogu stranke za zaslišanje priče natančno navedeno, o katerih dejstvih in iz katerih razlogov bi bilo treba pričo zaslišati.

30 V zvezi s presojo predlogov za odreditev ukrepov procesnega vodstva in pripravljalnih ukrepov, ki jih je vložila stranka v sporu, je treba opozoriti, da samo Splošno sodišče presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča (glej sodbo Sodišča z dne 22. novembra 2007 v zadevi Sniace proti Komisiji, C-260/05 P, ZOdl., str. I-10005, točka 77 in navedena sodna praksa).

31 Tako je Sodišče odločilo zlasti, da čeprav je v predlogu za zaslišanje prič, oblikovanem v vlogi, natančno navedeno, o katerih dejstvih in iz katerih razlogov bi bilo treba priče zaslišati, upoštevnost predloga glede na predmet spora in potrebo po zaslišanju navedenih prič presodi Splošno sodišče (sodbi Sodišča z dne 17. decembra 1998 v zadevi Baustahlgewebe proti Komisiji, C-185/95 P, Recueil, str. I-8417, točka 70, in z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 68, ter sklep Sodišča z dne 15. septembra 2005 v zadevi Marlines proti Komisiji, C-112/04 P, neobjavljen v ZOdl., točka 38).

32 V tem primeru tožeči stranki razen obrazložitve v tretjem tožbenem predlogu nista podali nobene obrazložitve ali utemeljitve. Zato je treba ta predlog zavrniti.

Prvi tožbeni razlog: kršitev člena 81 ES

Trditve strank

33 Tožeči stranki trdita, da je Komisija kršila člen 81 ES, ker naj bi pri svojih ugotovitvah storila očitno napako pri presoji glede obstoja enotne in trajajoče kršitve. Poleg tega trdita, da Komisija svoje odločbe ni zadosti obrazložila in da je kršila njuno pravico do izjave.

34 Tožeči stranki menita, da je Komisija napačno presodila tri dogodke, na podlagi katerih je ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve. Gre za njuno sodelovanje na sestankih združenja FNAS med junijem 2003 in aprilom 2004, za sestanek z več konkurenti 18. marca 2004 v Essnu (Nemčija) in za različne telefonske klice med predstavnikoma podjetja FRA.BO in podjetja IBP Banninger Italia Srl med letom 2001 in aprilom 2004.

35 Glede sestankov združenja FNAS tožeči stranki najprej poudarjata, da v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah nista bili obtoženi za kršitev v zvezi s temi sestanki.

Poleg tega naj bi bilo obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah naslovljeno na združenje FNAS, čeprav to ni bilo spoznano za krivo kršitve člena 81 ES.

36 Tožeči stranki trdita, da se je Komisija oprla na zapisnike sestankov združenja FNAS, ki jih, razen enega, udeleženci niso potrdili. Ti naj bi podpisali zgolj seznam navzočnosti.

37 Tožeči stranki trdita, da sestanki združenja FNAS niso sledili protikonkurenčnemu cilju. V podporo tej izjavi se opirata na izjavo ge. I. in na uradno vabilo na sestanek združenja FNAS z dne 25. junija 2003, katerega dnevni red se je nanašal na tehnično vprašanje glede pakiranja, ki so ga izbrale stranke, članice združenja FNAS. Dodajajo, da je ga. I. podpisala izjavo podjetja Oystertec o njegovi politiki na področju protikonkurenčnih ravnanj. Poleg tega naj sestanki združenja FNAS ne bi bili tajni, ker so bile na njih lahko navzoče stranke.

38 Tožeči stranki trdita, da se je podjetje IBP Francija poskušalo distancirati od poskusov podjetja Comap SA, da bi razpravljali o cenah. Glede tega se sklicujeta na izjavo ge. I., ki potrjuje stalno prizadevanje za to, da na sestankih združenja FNAS ne bi bilo razprav o prihodnjih cenah ali izmenjave zaupnih informacij ali da bi se prenehale.

39 Tožeči stranki trdita, da čeprav je neki prodajalec na drobno na sestanku 3. novembra 2003 omenil dvig cen podjetja IBP Francija, ki naj bi se zgodil 1. januarja 2004, so bile stranke o njem obveščene že 28. oktobra 2003, tako da ta informacija na trgu ni bila več zaupna. Poleg tega naj bi bilo po mnenju tožečih strank zaradi ozračja

nezaupanja, ki je vladalo med udeleženci, malo verjetno, da je bilo na sestanku 20. januarja 2004 doseženo soglasje.

40 Tožeči stranki trdita, da dvigi cen leta 2004 nikakor niso bili povezani s sestanki združenja FNAS. Dvig cen, ki ga je podjetje IBP Francija oznanilo v dopisu z dne 28. oktobra 2003, naj bi tožečima strankama vsililo podjetje Oystertec. Prav tako naj bi obstajali drugi verjetni razlogi za dvige cen, ki sta jih leta 2004 uvedli podjetji Comap in Raccord Orléanais SAS, zlasti dvig cen surovin.

41 Iz tega naj bi bilo po mnenju tožečih strank razvidno, da sestanki združenja FNAS niso bili del prejšnje enotne in trajajoče kršitve, ker je bil njihov cilj zakonit in popolnoma različen od cilja sestankov, imenovanih „Super EFMA“, ki so potekali pred sestanki European Fittings Manufacturers Association (EFMA, združenje evropskih proizvajalcev pribora (fitingov)) ali po njih.

42 Nazadnje tožeči stranki trdita, da je Komisija storila očitno napako pri presoji, ko je menila, da so imeli sestanki združenja FNAS vseevropski geografski obseg. Trdita, da je bil geografski obseg omejen na Francijo in da so bile omenjene zgolj enote embalaže, ki se uporablja na drugih nacionalnih trgih. Po njunem mnenju je šlo za zakonite razprave glede zahtev na drugih trgih.

43 Kar zadeva sestanek v Essnu 18. marca 2004 med podjetji IBP Nemčija, R. Woeste & Co. Yorkshire GmbH in Comap, tožeče stranke trdijo, da je Komisija napačno presodila dejstva. Glede tega trdijo, da je g. H. iz podjetja IBP Nemčija zgolj odgovoril na

vprašanja glede cen lastne družbe, pri čemer pa ni bilo nobene razprave o natančnem odstotku ali natančnem datumu dvigov. Poleg tega so bile po mnenju tožečih strank te informacije že javne in zato niso bile več zaupne.

44 Tožeči stranki trdita tudi, da je bil sestanek v Essnu edinstvena priložnost za razpravljanje, vendar nikakor ni bil načrtovan. Menita, da ni nobenega dokaza, da sta sledili cilju, ki bi bil enak tistemu, ki je obstajal pred pregledi. Zato naj ob neobstoju „celovitega načrta" Komisija ne bi smela ugotoviti, da je bil ta sestanek del prejšnje enotne in trajajoče kršitve.

45 Poleg tega tožeči stranki poudarjata, da se jima v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah sestanek v Essnu ni očital. V izpodbijani odločbi glede tega niti ni navedena morebitna kršitev člena 81 ES podjetja IBP Nemčija ali IBP Francija.

46 Tožeči stranki v zvezi s telefonskimi stiki med njima in nekaterimi njenimi konkurenti trdita, da je iz izpodbijane odločbe razvidno, da Komisija razpolaga z dokazi, zlasti s seznami telefonskih klicev, le za obdobje od 10. aprila 2002 do 17. julija 2003. Zato naj bi Komisija storila očitno napako pri presoji, ko je menila, da ti dokazi potrjujejo njene ugotovitve glede obdobja od marca 2001 do aprila 2004.

47 Da bi zavrnili stališče Komisije tožeči stranki najprej trdita, da je ga. B. (FRA.BO) večkrat prva navezala stik z g. R. (IBP Banninger Italia) kot obratno. V nasprotju s trditvami Komisije naj bi bilo skupno trajanje teh klicev okoli ene ure.

48 Dalje, tožeči stranki trdita, da je te telefonske stike mogoče razložiti tudi drugače, in sicer, da čeprav je podjetje IBP Banninger Italia izdalo podjetju FRA.BO zadnji račun septembra 2002, je to še vedno ohranjalo stike s podjetjem IBP Banninger Italia z namenom nakupa njegovih proizvodov.

49 Tožeči stranki dodajata, da obdobje, na katero se nanašajo ti seznami telefonskih klicev, ne sovpada z dvigi cen podjetja IBP Banninger Italia. Poleg tega naj bi ti seznami telefonskih klicev dokazovali le obstoj teh klicev, ne pa tudi njihove vsebine. Podjetje FRA.BO naj bi podalo zgolj domneve, ne da bi jih potrdilo z dokaznimi listinami ali navedlo natančne informacije.

50 Nazadnje tožeči stranki menita, da bi bilo treba tako kot pri podjetjih IMI in Aalberts Industries NV trajanje njunega sodelovanja pri kršitvi omejiti največ na obdobje sestankov združenja FNAS.

51 Tožeči stranki menita, da je Komisija napačno ugotovila obstoj enotne in trajajoče kršitve. Najprej poudarjata „neobstoj celovitega načrta“ ali „enakega cilja“. Po njunem mnenju Komisija ni odkrila nobenih statističnih podatkov, ki bi kakovostno ustrezali podatkom za obdobje pred letom 2001 in ki bi dokazovali delovanje sistema nadzora. Poleg tega trdita, da se je s tem, da je podjetje Oystertec izvedlo program skladnosti s konkurenčnim pravom, „prekinila nepretrgana veriga“, kar izključuje ugotovitev enotne in trajajoče kršitve.

52 V zvezi s formalnimi nepravilnostmi tožeči stranki trdita, prvič, da Komisija ni navedla nobenega primernega razloga, ki bi upravičeval njeno opiranje na nenatančne in nepodprte dokaze podjetja FRA.BO, niti ni pojasnila, zakaj jih je uporabila zoper tožeči stranki, in ne zoper podjetje Aalberts Industries.

53 Drugič, tožeči stranki trdita, da je bila med upravnim postopkom kršena njuna pravica do izjave. Razlog za to naj bi bilo zlasti dejstvo, da se je Komisija v svoji odločbi glede njiju oprla na sestanke združenja FNAS, pri čemer tega ni storila v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, kakor se ni oprla na te sestanke, kar zadeva podjetje AFC, ampak se je nanje sklicevala le, kar zadeva združenje FNAS. Komisija naj bi se prav tako oprla na ravnanje g. R., medtem ko podjetje IBP Banninger Italia ni bilo naslovnik obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in ni bilo nikoli zaslišano, prav tako pa ni izjavila, da so trditve ge. B. pomenile kršitev člena 81 ES.

54 Komisija predlaga zavrnitev tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

55 Najprej je treba opozoriti, da je lahko kršitev člena 81(1) ES posledica ne le ločenega dejanja, ampak niza dejanj ali tudi trajajočega ravnanja. Kadar se različna dejanja zaradi istega cilja, ki izkrivlja konkurenco na skupnem trgu, uvrščajo v „celovit načrt“, lahko Komisija naloži odgovornost za ta dejanja glede na sodelovanje pri kršitvi kot celoti (sodbe Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 258).

56 Dalje, podjetje lahko odgovarja za celotni kartel, tudi če je ugotovljeno, da je neposredno sodelovalo le pri nekaterih konstitutivnih elementih tega kartela, če je vedelo ali bi nujno moralo vedeti, prvič, da se je dogovor, pri katerem so sodelovala, nanašal

na globalni načrt, in drugič, da ima ta globalni načrt vse konstitutivne elemente omejevalnega sporazuma. Poleg tega je podjetje, ki je s svojim ravnanjem sodelovalo pri enotni in kompleksni kršitvi ter z njim prispevalo k uresničitvi kršitve kot celote, lahko odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru iste kršitve za celotno obdobje njegovega sodelovanja pri tej kršitvi. To velja, če je dokazano, da je zadevno podjetje vedelo za kršitvena ravnanja drugih udeležencev ali da jih je lahko razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti z njimi povezano tveganje (sodba Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 203).

57 Glede izvedbe dokazov o kršitvi člena 81(1) ES je treba opozoriti, da mora Komisija navesti jasne in skladne dokaze, da bi utemeljila trdno prepričanje, da je bila kršitev storjena (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 28. marca 1984 v združenih zadevah CRAM in Rheinzink proti Komisiji, 29/83 in 30/83, Recueil, str. 1679, točka 20). Dvom sodišča se razlaga v korist podjetja, naslovnika odločbe o ugotovitvi kršitve. Sodišče torej ne sme sklepati, da je Komisija pravno zadostno dokazala obstoj zadevne kršitve, če še vedno dvomi o tem vprašanju, zlasti v okviru tožbe za razglasitev ničnosti odločbe o naložitvi globe (sodba Splošnega sodišča z dne 25. oktobra 2005 v zadevi Groupe Danone proti Komisiji, T-38/02, ZOdl., str. I-4407, točka 215).

58 Iz ustaljene sodne prakse je tudi razvidno, da ni nujno, da vsak dokaz, ki ga predloži Komisija, izpolnjuje ta merila glede vsakega znaka kršitve. Dovolj je, da več indicev, na katere se sklicuje institucija, gledano v celoti izpolnjuje to zahtevo (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 8. julija 2004 v združenih zadevah JFE Engineering in drugi proti Komisiji, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., str. II-2501, točka 180 in navedena sodna praksa).

59 Poleg tega je običajno, da so dejanja in sestanki v zvezi s protikonkurenčnimi sporazumi tajna in da o njih obstajajo le minimalni zapisi. Iz tega sledi, da tudi če Komisija najde listine, ki jasno dokazujejo nedovoljeno navezovanje stikov med gospodarskimi subjekti, kot so zapisniki sestankov, gre navadno le za nepopolna in posamezna dokazila, tako da je treba posamezne podrobnosti pogosto rekonstruirati s sklepanjem. Zato je v večini primerov treba na obstoj protikonkurenčnega ravnanja ali sporazuma sklepati iz številnih naključij in indicev, ki obravnavana skupaj lahko, kadar ni drugih skladnih pojasnil, pomenijo dokaz o kršitvi konkurenčnih pravil (zgoraj v točki 55 navedena sodba Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točke od 55 do 57, in sodba z dne 25. januarja 2007 v združenih zadevah Sumitomo Metal Industries in Nippon Steel proti Komisiji, C-403/04 P in C-405/04 P, ZOdl., str. I-729, točka 51).

60 Komisija mora dokazati tudi trajanje kršitve, ker je to konstitutivni element pojma kršitve na podlagi člena 81(1) ES. Glede tega se uporabljajo zgoraj navedena načela (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 21. septembra 2006 v zadevi Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied proti Komisiji, C-105/04 P, ZOdl., str. I-8725, točke od 94 do 96).

61 Nazadnje, v skladu z ustaljeno sodno prakso lahko Komisija ob neobstoju izrecnega distanciranja ugotovi, da se kršitev ni prenehala (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 19. marca 2009 v zadevi Archer Daniels Midland proti Komisiji, C-510/06 P, ZOdl., str. I-1843, točka 119 in naslednje ter navedena sodna praksa).

62 V tem primeru je treba poudariti, da podjetje IBP Francija ne prereka, da je pred pregledi Komisije, marca 2001, sodelovalo pri kršitvi.

63 Poudariti je treba tudi, da dogodkov, ki jima jih očita Komisija, in sicer sodelovanje na sestankih združenja FNAS, stike med tožečima strankama in podjetjem FRA. BO ter stike na sejmu v Essnu, tožeči stranki ne prerekata samih po sebi. Nasprotno, prerekata protikonkurenčno naravo teh dogodkov in to, da spadajo v okvir enotne, kompleksne in trajajoče kršitve, ki je bila ugotovljena za obdobje pred marcem 2001.

64 Zato je treba ugotoviti, ali ravnanja, ugotovljena po pregledih Komisije, ki so bili opravljeni marca 2001, pomenijo protikonkurenčne stike in omogočajo, da se ugotovi nadaljevanje iste kršitve.

65 Prvič, v zvezi s sodelovanjem tožečih strank na sestankih združenja FNAS je zlasti iz zapisnikov teh sestankov razvidno, da se je na sestankih odbora za logistiko združenja FNAS razpravljalo o vprašanjih glede cen, kot so prodajne marže in dvigi cen pribora (fitingov).

66 Treba je namreč poudariti, da je v zapisniku z dne 25. junija 2003 naveden sklic na sklep konkurentov, da „je minimalni cilj, ki bi ga bilo treba doseči, stabilizacija cen“. Iz zapisnika z dne 15. oktobra 2003 je razvidno, da so podjetja Aquatis Francija, IBP in Comap drugim proizvajalcem dala informacije o razdelitvi svoje prodaje na nekatere kategorije proizvodov ter o svojih maržah. Na sestanku z dne 3. novembra 2003 so se izmenjale informacije o prihodnjih dvigih cen. Prav tako je iz zapisnika z dne 20. januarja 2004 razvidno, da je po večkratni izmenjavi mnenj g. L. (Comap) predlagal, „naj proizvajalci obvestijo svoje stranke o morebitnem 6-odstotnem dvigu zaradi

dviga cen surovin, da bi preizkusili odziv trga in hkrati zmanjšali stroške pakiranja“. V skladu s tem zapisnikom naj bi se „ta dvig materialnih stroškov odražal na celotni seriji“ in „bi se morala cena na enoto novih pakiranj dvigniti za 5,3 ali 5,4 %“. Nazadnje, po tem sestanku je 16. februarja 2004 potekala telefonska konferenca, na kateri je vsak proizvajalec podal mnenje o nameravanem dvigu cen.

67 Tudi če razprave z dobavitelji glede njihove zahteve po prilagoditvi embalaže niso imele vpliva na konkurenčno pravo in je taka zahteva povzročila dodatne proizvodne stroške, ostane dejstvo, da usklajevanje glede odstotka, ki naj bi se prenesel na dobavitelje ali na del stroškov proizvajalcev, samo po sebi lahko vpliva na trg. V tem primeru gre za vprašanje, s katerim se mora vsako podjetje ukvarjati samostojno. Enako velja glede prodajnih marž in glede dviga cen pribora (fitingov).

68 Drugič, v zvezi z dvostranskimi stiki je iz izjave podjetja FRA.BO, ki jo je podalo v okviru prošnje za ugodno obravnavo, in iz nekaterih dokaznih listin, ki jih je to podjetje predložilo v upravnem postopku, razvidno, da se je izmenjava občutljivih informacij med konkurenti po pregledih Komisije nadaljevala. V tem kontekstu je treba opozoriti, da je dokaz o vsebini telefonskih pogovorov nekaj ročno napisanih opomb, ki so bile zapisane med pogovori med predstavnikom podjetja Comap in predstavnikom podjetja FRA.BO (točke od 508 do 510 obrazložitve izpodbijane odločbe), in opomba glede pogovora med predstavnikom podjetja Aalberts Industries in predstavnikom podjetja FRA.BO (točka 511 obrazložitve izpodbijane odločbe). Toda treba je ugotoviti, da je takšen dokaz, kar zadeva tožeči stranki, pomanjkljiv. Jasno je, da seznami telefonskih klicev podjetja FRA.BO dokazujejo stike med predstavnikom podjetja FRA.BO in predstavnikom tožečih strank, vendar iz njih ni razvidna vsebina teh pogovorov. Zato je treba ugotoviti, da se je Komisija glede tožečih strank oprla zgolj na izjavo podjetja FRA.BO.

69 Glede tega je treba poudariti, da igrajo izjave, dane v okviru politike ugodnega obravnavanja, pomembno vlogo. Dokazna vrednost teh izjav, danih v imenu podjetij, ni zanemarljiva, ker predstavljajo znatno pravno in gospodarsko tveganje (glej v tem smislu zgoraj v točki 58 navedeno sodbo JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točki 205 in 211, in zgoraj v točki 59 navedeno sodbo Sumitomo Metal Industries in Nippon Steel proti Komisiji, točka 103). Vendar izjave podjetja, obtoženega sodelovanja pri kartelu, katere pravilnost izpodbija več drugih obtoženih podjetij, ni mogoče šteti za zadosten dokaz o obstoju kršitve, ki so jo storila ta podjetja, ne da bi to potrjevali drugi dokazi (glej zgoraj v točki 58 navedeno sodbo JFE Engineering in drugi proti Komisiji, točka 219 in navedena sodna praksa). Čeprav je iz izpodbijane odločbe razvidno, da teh telefonskih stikov ni mogoče pojasniti z navzkrižnimi dobavami, razen navzkrižne dobave julija 2002 (točka 788 obrazložitve izpodbijane odločbe), in čeprav Komisija razpolaga z dokazi, da je podjetje FRA.BO imelo stike protikonkurenčne narave z drugimi konkurenti, je treba ob pomanjkanju drugih indicev ugotoviti, da domnevna protikonkurenčna vsebina stikov med podjetjem FRA.BO in tožečima strankama ni bila dokazana pravno zadostno. Poleg tega v izpodbijani odločbi niso navedeni dvostranski stiki protikonkurenčne narave med tožečima strankama in drugimi konkurenti.

70 Tretjič, v zvezi s srečanjem med g. H. (IBP Nemčija) in predstavnikom podjetja Comap na sejmu v Essnu 18. marca 2004 je iz izjave g. H. razvidno, da je odgovoril na vprašanje v povezavi s cenami in da je podjetje IBP nameravalo dvigniti cene konec marca 2004. Ker tožeči stranki nista dokazali, da je bila ta informacija že javna in ker je bil uradni dopis podjetja IBP o tem dvigu sporočen 30. marca 2004, je treba ugotoviti, da je šlo za stik, osamljen ali ne, v povezavi s cenovno politiko na nemškem trgu.

71 Utemeljitev, da ta izmenjava informacij ni bila protikonkurenčne narave, ker ni bilo vzajemnosti, ni upoštevna. V skladu s sodno prakso ni potrebno, da je izmenjava

informacij vzajemna, da bi pomenila kršitev načela samostojnega ravnanja na trgu. Glede tega je iz sodne prakse razvidno, da razkritje občutljivih informacij zmanjša ali odpravlja negotovost glede prihodnjega delovanja konkurentov in bodisi neposredno bodisi posredno vpliva na strategijo naslovnika informacij (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 23. novembra 2006 v zadevi Asnef-Equifax in Administración del Estado, C-238/05, ZOdl., str. I-11125, točka 51 in navedena sodna praksa).

72 Na tej stopnji je zato treba ugotoviti, da je bila večina očitanih dogodkov, ki so se zgodili po pregledih Komisije marca 2001, in sicer stiki v okviru združenja FNAS in srečanje na sejmu v Essnu, protikonkurenčne narave.

73 V zvezi z vprašanjem, ali je šlo za nadaljevanje kršitve, ki je bila ugotovljena za obdobje pred marcem 2001, je treba opozoriti, da je zajemala redno in večletno organizacijo ter večstranske in dvostranske stike med konkurenčnimi proizvajalci, katerih namen je bil vzpostavitev nedovoljenih praks za umetno organizacijo delovanja trga pribora (fitingov), zlasti na ravni cen.

74 Ti stiki so potekali na sestankih, ki so bili organizirani v okviru poklicnih združenj, natančneje v okviru združenja EFMA (na sestankih „Super EFMA“), na sejmih, na priložnostnih sestankih in med večkratno dvostransko izmenjavo mnenj. Po navadi so se pobude za razpravo o dvigu cen nanašale na evropsko raven, uresničevale pa so se na nacionalni ravni na podlagi postopka usklajevanja cen za vsako državo in z lokalnimi sporazumi, ki so dopolnjevali na evropski ravni sprejete sporazume.

75 Očitana ravnanja po marcu 2001 so prav tako sestavljena iz stikov na sestankih, ki so bili organizirani v okviru poklicnih združenj (sestanki združenja FNAS), dvostranskih stikov glede parametrov konkurence, kot so cene, dvigi cen in poslovni pogoji za stranke, in stikov na trgovskih sejmih (sejem v Essnu).

76 Ker je namen protikonkurenčnih ravnanj, in sicer usklajevanje cen, ostal enak, to, da so se nekatere značilnosti ali intenzivnost teh ravnanj spremenile, za ugotovitev, ali se je zadevni kartel nadaljeval, ni pomembno. Glede tega je treba ugotoviti, da je verjetno, da je po pregledih Komisije kartel obstajal v manj strukturirani obliki in ob bolj spremenljivi intenzivnosti njegovih dejavnosti. To, da so za kartel lahko značilna obdobja spremenljive intenzivnosti njihovih dejavnosti, ne pomeni, da je prenehal obstajati.

77 Glede tega je treba ugotoviti, da čeprav se je po pregledih marca 2001 število udeležencev kartela z devet zmanjšalo na štiri, so bili glavni udeleženci, ki so sodelovali pri kartelu pred temi pregledi (in sicer podjetje Comap, podjetje IBP ter nekdanji hčerinski podjetji družbe IMI), še vedno vpleteni v ravnanja, očitana po pregledih Komisije, kot je to razvidno iz izpodbijane odločbe. Prav tako so bile z očitanimi ravnanji po tem datumu povezane nekatere od oseb, ki so pri kartelu sodelovale že pred marcem 2001.

78 V zvezi z geografskim obsegom enotne in trajajoče kršitve se zdi, da so kljub temu, da so se sestanki združenja FNAS nanašali samo na francoski trg, drugi nacionalni trgi, in sicer nemški, grški in italijanski, prav tako predstavljali vsebino protikonkurenčnih

stikov med konkurenti po marcu 2001. Čeprav sta bili tožeči stranki v kartel vpleteni le glede nemškega in francoskega trga, sta morali nujno vedeti, da je imel kartel večji obseg in da so se njuni konkurenti dogovarjali tudi o drugih nacionalnih trgih.

79 Ker se je z ravnanjem vsakega udeleženca, tudi tožečih strank, želel doseči enak protikonkurenčni cilj, in sicer omejevanje konkurence na trgu pribora (fitingov), in to tako z usklajevanjem in dvigi cen kot tudi z izmenjavo občutljivih informacij, je Komisija pravilno ugotovila, da je šlo za nadaljevanje prejšnje kršitve.

80 Nazadnje, preostale utemeljitve, ki jih tožeči stranki navajata v okviru tega tožbenega razloga, namreč, da zapisniki sestankov niso bili potrjeni, da združenje FNAS samo po sebi ni bilo naslovnik izpodbijane odločbe ali da je bil uporabljen program boja proti protikonkurenčnim praksam, ne omajajo te ugotovitve.

81 Prvič, trditev, da zapisniki sestankov združenja FNAS niso bili potrjeni, ni upoštevna. Jasno je namreč, da sta bili tožeči stranki zastopani na teh sestankih. Ker so jima bili ti zapisniki poslani, sta imeli možnost, da bi bodisi pisno bodisi med naslednjim sestankom zahtevali njihov popravek ali izrazili njuno nestrinjanje glede določenih točk.

82 Drugič, trditev, da združenje FNAS samo po sebi ni bilo naslovnik izpodbijane odločbe, je prav tako nepomembna. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je iz točke 606 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija menila, da „čeprav obstajajo dokazi, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, da so proizvajalci sklenili sporazum,

ki so ga po navedbah podjetja [AFC] tudi izvajali, pa nič ne kaže na to, da je združenje FNAS aktivno sprejelo nalogo, ki so mu jo zaupali proizvajalci ali da je olajšalo izvajanje sporazuma“. Zato je Komisija v točki 607 obrazložitve izpodbijane odločbe pravilno ugotovila, da združenje FNAS ni sodelovalo pri zadevnem sporazumu in da zato ne bi smelo spadati med naslovnike izpodbijane odločbe.

83 Tretjič, v zvezi z utemeljitvijo, da je bil uporabljen program boja proti protikonkurenčnim praksam, je treba poudariti, da dejstvo, da sta tožeči stranki izvajali „compliance programme“, ne omaja njunega sodelovanja na protikonkurenčnih sestankih. Poleg tega je treba ugotoviti, da ni nobenega dokumenta, ki bi dokazoval njuno javno distanciranje od kartela.

84 Nazadnje, četrtič, v zvezi s tezo, da tožeči stranki v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah nista bili obtoženi kršitve v zvezi s sestanki združenja FNAS, zaradi česar naj bi bila kršena njuna pravica do izjave, je treba ugotoviti, da sta tožeči stranki v prošnji za ugodno obravnavo sami predložili zapisnike sestankov združenja FNAS in da je Komisija nato v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah menila, da so bili protikonkurenčni stiki, h katerim spadajo tudi stiki na sestankih združenja FNAS, del enotne in trajajoče kršitve.

85 Glede na vse zgoraj navedeno je treba prvi tožbeni razlog zavrniti.

Drugi tožbeni razlog: napačen izračun globe

Trditve strank

86 Tožeči stranki najprej trdita, da globa, naložena podjetju IBP Francija, presega 10 % njegovega prometa, ki je za leto 2005 znašal zgolj 4.896.000 EUR. Zato bi morala zgornja meja globe, naložene podjetju IBP Francija, znašati 489.600 EUR.

87 Tožeči stranki trdita tudi, da je bila podjetju IBP Francija globa 5,63 milijona EUR za isto ravnanje naložena dvakrat, prvič za obdobje, v katerem je spadalo pod podjetje Delta, in drugič za obdobje, v katerem je spadalo pod podjetje AFC.

88 Glede uporabe Smernic iz leta 1998 tožeči stranki navajata več utemeljitev zoper pristop Komisije. Na prvem mestu poudarjata, da bi morala biti kršitev opredeljena kot „manj resna“, in ne kot „zelo resna“. V podporo svojega stališča se tožeči stranki sklicujeta na spremembo politike podjetja Oystertec, na svoje izkazano distanciranje od kartela ter na to, da naj ju Komisija ne bi nikoli obtožila sodelovanja pri „zelo resni“ kršitvi.

89 Na drugem mestu tožeči stranki trdita, da je trajanje kršitve glede njiju dokazano le za sedem mesecev, medtem ko naj bi po izračunu Komisije njuno sodelovanje trajalo dve leti in štiri mesece. Poleg tega menita, da sta bili žrtvi neenakega obravnavanja glede na podjetje Aalberts Industries, ki ni bilo spoznano za krivo sodelovanja pri kršitvi za

obdobje od leta 2001 do junija 2003, in to kljub temu, da je Komisija glede tega podjetja razpolagala z istimi dokazi, kot jih je uporabila zoper tožeči stranki.

90 Na tretjem mestu tožeči stranki trdita, da Komisija pri odmeri glob glede na tržne deleže zadevnih podjetij ni upoštevala, da je bilo podjetje AFC „manj pomemben operater". S trditvijo, da je bil njun prevzem s strani podjetja AFC izveden šele 23. novembra 2001, torej osem mesecev po pregledih Komisije, prerekata tudi 60-odstotno povečanje osnovnega zneska globe, ki jima je bilo naloženo, ker naj po teh pregledih kršitve ne bi prekinili.

91 Na četrtem mestu glede povečanja, ker je podjetje AFC poslalo lažne informacije, tožeči stranki trdita, da je Komisija kršila načelo sorazmernosti, ko je uporabila 50-odstotno povečanje. Namreč, čeprav je g. R. storil napako, naj Komisija ne bi dokazala, da jo je želel ukaniti. Poleg tega naj bi Uredba št. 1/2003 Komisiji omogočala, da podjetju, ki ji je v odgovor na zahtevo po informacijah sporočilo napačne ali lažne informacije, naloži globo, ki znaša največ 1 % njegovega prometa.

92 Poleg tega tožeči stranki prerekata verodostojnost izjav podjetja FRA.BO. Glede tega menita, da dokazi, ki jih je predložilo to podjetje, niso potrjeni z drugimi dokazi in da je imelo podjetje FRA.BO, da bi mu bilo odobreno zmanjšanje naložene globe, interes za to, da prevali krivdo na svoje konkurente.

93 Na petem mestu tožeči stranki Komisiji očitata, da se je v izpodbijani odločbi sklicevala zgolj na „zadevni proizvod“, pri čemer je spregledala resnično velikost trga proizvoda, ki je zajemal tudi proizvode, kot je plastični pribor (fitingi).

94 Na šestem mestu tožeči stranki trdita, da če bi bili obtoženi „zelo resne“ kršitve, bi podali več utemeljitev o finančnih težavah podjetja AFC. Menita, da je Komisija prav tako kršila njune pravice, ko ni raziskala, ali sta hčerinski podjetji podjetja AFC finančno zmožni plačati naloženo globo.

95 Na zadnjem mestu tožeči stranki trdita, da je Komisija napačno uporabila Obvestilo o ugodni obravnavi iz leta 1996. Navajata zlasti, da sta legitimno pričakovali, da jima bo odobreno zmanjšanje, ker je Komisija sprejela njuno prošnjo za ugodno obravnavo. Zato bi morala ta, če je imela morebitne zadržke glede njune prošnje za ugodno obravnavo, te tudi izraziti.

96 V nasprotju s trditvami Komisije tožeči stranki navajata, da je njuno sodelovanje pomenilo dodano vrednost, zlasti zato, ker sta predložili dokaze glede sestankov združenja FNAS in glede sestanka na sejmu v Essnu. Poleg tega naj bi tožeči stranki predložili informacije, ki potrjujejo informacije, navedene v prošnji za ugodno obravnavo podjetja FRA.BO.

97 Poleg tega tožeči stranki trdita, da je Komisija pripisala prevelik pomen domnevno prepoznemu datumu vložitve njune prošnje za ugodno obravnavo. Poudarjata, da sta takoj po odkritju domnevnih protikonkurenčnih dejavnosti sprejeli ukrepe, da bi zaprosili za ugodno obravnavo.

98 V zvezi z morebitnim prerekanjem dejanskega stanja tožeči stranki trdita, da je iz njune prošnje za ugodno obravnavo jasno razvidno, da ne prerekata dejanskega stanja glede združenja FNAS in sestanka na sejmu v Essnu. Zavračata zgolj razlago Komisije, s katero je utemeljila obstoj enotne in trajajoče kršitve. Kar zadeva telefonske klice, tožeči stranki trdita, da nista mogli priznati ničesar, ker te trditve niso bile podprte.

99 Tožeči stranki iz tega sklepata, da bi morali biti na podlagi Obvestila o ugodni obravnavi iz leta 1996 upravičeni do vsaj tolikšnega zmanjšanja globe kot podjetje Delta, in sicer za 20 %, zaradi upoštevanja njunega prispevka na področju dokazov pa celo za okoli 50 %.

100 Komisija predlaga zavrnitev tega tožbenega razloga.

Presoja Splošnega sodišča

101 V zvezi z očitkom glede domnevne prekoračitve 10-odstotne meje celotnega prometa, ki jo določa člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, je treba opozoriti, da če je naslovnik odločbe, v kateri mu je Komisija naložila globo, na čelu skupine, ki tvori gospodarski subjekt, se za uporabo zgornje meje upošteva promet celotne skupine. Ob sprejetju izpodbijane odločbe je bilo podjetje IBP Francija stoodstotno hčerinsko podjetje podjetja IBP, s katerim sta tvorili eno gospodarsko enoto. Zato je Komisija pri izračunu te zgornje meje pravilno upoštevala celoten promet podjetja IBP.

102 Očitek, da je bila globa 5,63 milijona EUR podjetju IBP Francija za isto ravnanje naložena dvakrat, prvič za obdobje, v katerem ga je obvladovalo podjetje Delta, in drugič za obdobje, ko je bilo del podjetja AFC, je treba zavrniti. Enotna globa, naložena podjetju IBP Francija po uporabi 10-odstotne zgornje meje, ki je bila izračunana na podlagi prometa podjetja IBP, je bila namreč zaradi njegove solidarne odgovornosti, po eni strani z njegovo nekdanjo matično družbo in po drugi strani z njegovo sedanjo matično družbo, razdeljena na dva dela.

103 V zvezi z očitkom glede napačne uporabe Smernic iz leta 1998, je na prvem mestu, kar zadeva resnost kršitve, treba opozoriti, prvič, da so bile utemeljitve tožečih strank, da dogodki po letu 2001 niso bili povezani s prejšnjo kršitvijo, že zavrnjene. Zato utemeljitev, da ravnanj, ugotovljenih po letu 2001, ni mogoče opredeliti kot zelo resno kršitev, ni upoštevna. Horizontalni sporazumi o cenah so namreč že po naravi zelo resne kršitve. Drugič, to, da se opredelitev kršitve kot „zelo resne“ nanaša na celoto njenih konstitutivnih elementov in na njeno celotno trajanje, je neločljiv del pojma „enotne, kompleksne in trajajoče kršitve“. Dejstvo, da so bila za kršitev značilna obdobja različne intenzivnosti dejavnosti, ne omaja te ugotovitve. Tretjič, opredelitev kršitve kot zelo resne se uporablja glede vseh udeležencev. Stopnja individualnega sodelovanja vsakega zadevnega podjetja se lahko upošteva pri ugotavljanju obteževalnih ali olajševalnih okoliščin. Nazadnje, že v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah je bilo navedeno, da je Komisija kršitev štela za zelo resno. Zato tožeči stranki ne moreta utemeljeno trditi, da je ta opredelitev veljala zgolj za podjetje IBP Francija.

104 Na drugem mestu prav tako ni mogoče sprejeti utemeljitve glede domnevnega neenakega obravnavanja tožečih strank glede na podjetje Aalberts Industries, kar zadeva trajanje njunega sodelovanja pri kršitvi. Komisija je namreč na podlagi celovite preseje dokazov ugotovila, da ne razpolaga z zadostnimi dokazi, da bi dokazala sodelovanje

podjetja Aalberts Industries v obdobju takoj po pregledih. Poleg tega je skupina IMI, predhodnica podjetja Aalberts Industries, prenehala sodelovati pri kršitvi takoj po pregledih. Nasprotno pa ni bilo tako v primeru skupine Delta in tožečih strank, ki se niso javno distancirale od spornega kartela. Poleg tega, tudi če je Komisija v okviru svoje presoje dokazov kršila načelo enakega obravnavanja, se mora to načelo ujemati z načelom zakonitosti, po katerem se nihče ne more v svojo korist sklicevati na nezakonitost, storjeno v korist drugih.

105 Na tretjem mestu je treba v zvezi z utemeljitvijo glede 60-odstotnega povečanja osnovnega zneska globe zaradi nadaljevanja sodelovanja tožečih strank pri kartelu po pregledih Komisije opozoriti, da sta tožeči stranki trdili zgolj, da je bilo tako povečanje „nerazumno“, ker je bil odkup s strani podjetja AFC izveden šele 23. novembra 2001 in da se je njuno novo vodstvo z uvedbo postopkov preverjanja skladnosti takoj distanciralo od kartela. Zato je treba ugotoviti, prvič, da tožeči stranki ne prerekata, da je Komisija na podlagi obteževalnih okoliščin pravilno upoštevala dejstvo, da je podjetje nadaljevalo sodelovanje pri kršitvi po uvedbi preiskave v tej zadevi. Drugič, kot je bilo ugotovljeno zgoraj, sta tožeči stranki ne glede na izvedbo programa skladnosti s konkurenčnim pravom po marcu 2001 nadaljevali sodelovanje pri kartelu. Utemeljitve tožečih strank zato ni mogoče sprejeti.

106 Na četrtem mestu, v zvezi s 50-odstotnim povečanjem osnovnega zneska globe zaradi lažnih informacij, ki jih je predložilo podjetje AFC, je iz točke 789 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija menila, da so jo predložene informacije zavedle v zmoto, kar je bilo po njenem mnenju treba šteti za obteževalno okoliščino.

107 Glede tega je treba opozoriti, da so te informacije zajemale skupno izjavo v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah podjetja AFC, v kateri je g. R. (IBP Banninger Italia) navedel, da v zadevnem obdobju ni imel stikov s podjetjem FRA.BO. Ko se je seznanil z nekaj telefonskimi računi podjetja FRA.BO je po eni strani odgovoril, da se teh stikov ne spomni, po drugi strani pa je trdil, da ti stiki niso imeli nikakršnega vpliva glede konkurenčnega prava.

108 Treba je poudariti, da se ne glede na to, ali gre za globo na podlagi člena 23(1) Uredbe št. 1/2003 ali na podlagi člena 23(2) te uredbe, globa lahko naloži, če je dejanje storjeno „naklepno ali iz malomarnosti“. Poleg tega je mogoče z obteževalnimi okoliščinami upoštevati resnost sodelovanja pri kršitvi za vsako zadevno podjetje, pri čemer mora biti povečanje globe zaradi obteževalne okoliščine sorazmerno s težo očitanega ravnanja.

109 Poleg tega dejstvo, da ima Komisija na podlagi Uredbe št. 1/2003 možnost, da naloži globo v maksimalnem znesku 1 % prometa podjetja zaradi oviranja ali sporočanja napačnih ali lažnih informacij v odgovoru na zahtevo po informacijah kot globo za samostojno kršitev, lahko to vseeno upošteva kot obteževalno okoliščino (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 29. junija 2006 v zadevi SGL Carbon proti Komisiji, C-308/04 P, ZOdl., str. I-5977, točka 64). Vendar je treba opozoriti, da uporaba ene od teh kvalifikacij izključuje možnost hkratne uporabe druge glede istega ravnanja.

110 Poleg tega, kolikor tožeči stranki navajata, da je bilo kršeno načelo sorazmernosti, ker se zgornji meji iz člena 23(1) in (2) Uredbe št. 1/2003 razlikujeta, se Splošno sodišče ne more strinjati z njunim razlogovanjem. Ti določbi se namreč nanašata na različni kršitvi.

111 Člen 23(1) Uredbe št. 1/2003 se v tem primeru nikakor ne uporabi, ker ne gre za zahtevo ali vprašanje na podlagi členov 18 ali 20 te uredbe, ampak za odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki je bil podan v okviru izvrševanja pravice do obrambe. Čeprav se podjetja lahko odločijo, ali bodo odgovorila na zahteve, ki so na njih naslovljene na podlagi člena 18(1) Uredbe št. 1/2003, je vseeno iz člena 23(1)(a) te uredbe razvidno, da morajo podjetja, če se odločijo odgovoriti, dati pravilne informacije. Glede tega je treba ugotoviti, da ob upoštevanju namena Uredbe št. 1/2003 obveznost predložitve pravilnih informacij velja tudi pri odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Jasno je, da ne obstaja dolžnost odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah. Poleg tega izvrševanje pravice do obrambe zajema tudi pravico do prerekanja dokazne vrednosti dokumentov, na katere se je oprla Komisija. Toda če podjetje predloži druge informacije, kot je pričanje, s katerimi skuša dokazati, da so dokazi Komisije v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah napačni, morajo biti te informacije pravilne.

112 V tem primeru se obteževalna okoliščina, na katero se sklicuje Komisija, nanaša na dajanje lažnih informacij. Komisija namreč podjetju AFC očita, da je zanikalo, prvič, obstoj telefonskih klicev, in drugič, po mnenju Komisije njihovo protikonkurenčno naravo. Kot je Komisija na obravnavi sama priznala, bi bili brez tega zadnjega elementa v tej zadevi telefonski klici brez vpliva in ne bi pomenili obteževalne okoliščine.

113 Kar zadeva prvi element, je treba opozoriti, da je v prvi izjavi z dne 29. novembra 2005 g. R., kot je bilo navedeno zgoraj v točki 107, zanikal obstoj teh klicev. Glede tega je izjavil, da „razume, da je ga. [B.] izjavila, da je imela telefonske stike z [njim] v obdobju od leta 2001 do leta 2005, verjetno med letom 2001 in aprilom 2004“, vendar da to „ni

res“. V spremenjeni izjavi z dne 17. marca 2006 je na podlagi seznamov telefonskih klicev izjavil, da se teh klicev ne spomni. Obstoj teh klicev je preveril s seznami klicev z njegovega mobilnega telefona za obdobje od septembra 2002 do decembra 2003, iz katerih je razvidno, da ni klical telefonskih številk ge. B.

114 Glede tega je treba poudariti, da bi morali tožeči stranki preveriti verjetnost izjave, preden sta jo priložili odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ali vsaj preveriti zadevne sezname telefonskih klicev, kot je bilo storjeno zaradi spremembe izjave g. R. V tem smislu bi lahko šlo za dejanje iz malomarnosti. Dejstvo, da sta tožeči stranki v nadaljevanju sprejeli notranje ukrepe, glede tega ne spreminja ničesar.

115 Vendar je, kar zadeva drugi element, treba ugotoviti, da noben dokaz ne podpira izjave podjetja FRA.BO, da so ti redni telefonski stiki s protikonkurenčnim ciljem potekali z g. R. (IBP Banninger Italia) (glej tudi točko 69 zgoraj). Iz odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah podjetja FRA.BO je namreč razvidno, da sta ga. P. in ga. B. izjavili, da se ne spominjata vsebine vsakega telefonskega klica. V tem odgovoru sta izjavili zgolj, da se na splošno spominjata, da je bilo mnogo telefonskih stikov, vključno s stiki, ki so zajemali razprave s konkurenti o cenah in pogojih, priznanih strankam. V svoji izjavi je ga. B. navedla samo, da se spominja, da je imela stike z g. R.

116 Iz tega se da sklepati, da čeprav je bil dokazan obstoj teh telefonskih stikov, ni bila dokazana njihova protikonkurenčna narava. Zato je Komisija napačno menila, da je sporočitev zadevnih informacij pomenilo obteževalno okoliščino.

117 Iz zgornjih ugotovitev je razvidno, da je ne glede na to, ali je bila stopnja povečanja sorazmerna okoliščinam primera, Komisija napačno uporabila 50-odstotno povečanje osnovnega zneska globe. Kar zadeva vpliv na znesek globe, je treba ugotoviti, da globa, naložena tožečima strankama, ob upoštevanju uporabe zgornje meje 10 % odstotkov, določene v členu 23(2) Uredbe št. 1/2003, ostane nespremenjena.

118 Na petem mestu, kar zadeva utemeljitev, da Komisija ni določila zadevnega trga in se je sklicevala zgolj na „zadevni proizvod“, je treba opozoriti, da je v skladu s sodno prakso trg, na katerega se nanaša odločba Komisije o ugotovitvi kršitve člena 81 ES, določen s sporazumi in dejavnostmi kartela (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, neobjavljena v ZOdl., točka 90). V skladu s točko 634 obrazložitve izpodbijane odločbe je preiskava Komisije pokazala, da so v različnih trenutkih obdobja trajanja kartela vsi tipi in velikosti pribora (fitingov), tudi pribor (fitingi) z nasedom, predstavljali predmet protikonkurenčnih razprav. Navsezadnje tudi ob predpostavki, da plastični pribor (fitingi) predstavlja del trga pribora (fitingov), kot trdita tožeči stranki, iz spisa ni razvidno, da je bil predmet protikonkurenčnih ukrepov.

119 Na šestem mestu je treba glede finančnih težav podjetja AFC, in kolikor tožeči stranki Komisiji očitata, da ni upoštevala njune zmožnosti za plačilo globe, ugotoviti, da te utemeljitve ni mogoče sprejeti.

120 Prvič, Komisiji pri določitvi zneska globe ni treba upoštevati finančnega primanjkljaja podjetja, ker bi bila s priznanjem take obveznosti zagotovljena neupravičena konkurenčna prednost podjetjem, ki so najmanj prilagojena tržnim razmeram (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 8. novembra 1983 v združenih zadevah IAZ International

Belgium in drugi proti Komisiji, od 96/82 do 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 in 110/82, Recueil, str. 3369, točki 54 in 55, ter zgoraj v točki 31 navedeno sodbo Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točka 327).

121 Drugič, dejstvo, da je zmožnost plačila posebej navedena v točki 5(b) Smernic iz leta 1998, te sodne prakse ne omaja. Dejansko je ta zmožnost pomembna zgolj v „posebnem socialnem okviru“, ki bi ga povzročile posledice plačila, zlasti ker bi vodile do povečane brezposelnosti ali poslabšanja gospodarskih sektorjev, povezanih z zadevnim podjetjem (zgoraj v točki 109 navedena sodba SGL Carbon proti Komisiji, točka 106).

122 Tožeči stranki nista predložili nobenega dokaza, s katerim bi utemeljili obstoj takega okvira. Poleg tega kot naslovnici obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki vsebuje kvalifikacijo kršitve, v upravnem postopku od Komisije nista zahtevali, naj upošteva njuno nezmožnost plačila globe.

123 Nazadnje, utemeljitev glede napačne uporabe Obvestila o ugodni obravnavi iz leta 1996, ker jima Komisija ni odobrila zmanjšanja globe na podlagi določb iz naslova D, odstavek 2, prva in druga alinea, tega obvestila, je prav tako treba zavrniti. Glede tega je v skladu s sodno prakso zmanjšanje globe zaradi sodelovanja v upravnem postopku upravičeno le, če je ravnanje zadevnega podjetja Komisiji omogočilo, da je lažje ugotovila obstoj kršitve in jo po potrebi tudi odpravila (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi SCA Holding proti Komisiji, C-297/98 P, Recueil, str. I-10101, točka 36). Prav tako je v skladu s sodno prakso zmanjšanje na podlagi

Obvestila o ugodni obravnavi iz leta 1996 upravičeno le, če je predložitev informacij, in splošneje, ravnanje zadevnega podjetja v tem pogledu mogoče šteti za dokaz njegovega resničnega sodelovanja (zgoraj v točki 31 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, točke od 388 do 403, zlasti točka 395). Iz spisa pa je razvidno, da je bilo sodelovanje tožečih strank zelo omejeno.

124 Glede tega je treba opozoriti, prvič, da je podjetje AFC v imenu skupine vložilo prošnjo za ugodno obravnavo v zelo pozni fazi postopka in po prošnji za ugodno obravnavo podjetja FRA.BO, ki je že predložilo neposredne dokaze o kršitvi. Jasno je, da so bile informacije podjetja AFC Komisiji v pomoč pri dokazovanju obstoja kršitve med junijem 2003 in aprilom 2004, ker so potrdile informacije podjetja FRA.BO. Vendar je podjetje AFC priznalo le omejeno število dejstev za obdobje po pregledih Komisije in za to obdobje prereka sodelovanje podjetja IBP pri kršitvi.

125 Drugič, čeprav je informacije o sestanku na sejmu v Essnu predložilo podjetje AFC, sta tožeči stranki zmanjšali pomen tega dogodka. Enako velja za sestanke, ki so potekali v okviru združenja FNAS.

126 Nazadnje, tožeči stranki v tem kontekstu ne moreta zatrjevati legitimnega pričakovanja glede izida njune prošnje za ugodno obravnavo. Določbe dela E, odstavek 2, Obvestila o ugodni obravnavi iz leta 1996 namreč pojasnjujejo, da Komisija presodi, ali so izpolnjeni pogoji iz naslovov B, C ali D šele takrat, ko sprejme odločbo.

127 Glede na vse zgornje ugotovitve je treba drugi tožbeni razlog zavrniti in zato tudi tožbo v celoti, ne da bi bilo treba ugoditi predlogu tožečih strank za sprejetje ukrepov procesnega vodstva oziroma pripravljalnih ukrepov.

Stroški

128 V skladu s členom 87(3) Poslovnika lahko Splošno sodišče razdeli stroške ali odloči, da vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka stranka uspe samo deloma ali v izjemnih okoliščinah. V okoliščinah primera (glej točko 117 zgoraj) je treba odločiti, da tožeči stranki nosita svoje stroške in 80 % stroškov, ki jih je priglasila Komisija, ta pa nosi 20 % svojih stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Podjetji IBP Ltd in International Building Products France SA nosita svoje stroške in 80 % stroškov Evropske komisije. Prav tako nosita svoje stroške in stroške Komisije v zvezi s postopkom za izdajo začasne odredbe.

3. Komisija nosi 20 % svojih stroškov.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 24. marca 2011.

Podpisi